वर्षाणि वेदमधीत्य विंशतिवयस्को विवाहं कृत्वा जातपुत्रोऽग्निमादधीत तस्मात् आधानादूर्द्ध्वमस्यायूंषि न सन्ति सहस्रं मासा इति चेत्। तर्हि संवत्सरप्रतिमा वै द्वादशरात्रय इति वचनात् संवत्सरशब्दो द्वादशरात्रिपरः तथा सति रात्रीणां द्वादश सहस्राणि सम्पद्यन्ते। तासु च रात्रिषु षष्ट्युत्तरशतत्रयदिवसरूपसंवत्सरत्वेन गण्यमानासु त्रयस्त्रिंशत् संवत्सरेभ्य ऊर्द्ध्वमासचतुष्टयं भवति। तावत् परिमितं आयुराधानादूर्द्ध्वमपि सम्भवति इति सप्तमः पक्षोऽस्तु। संवत्सरप्रतिमा वै द्वादशरात्रय इत्यस्मिन् वाक्ये संवत्सरशब्दो न रात्रिपरः किन्तु तेन शब्देन प्रतिमा विशेष्यते, तस्मात् सप्तमः पक्षोऽयुक्त इति चेत्। एवं तर्हि संवत्सरशब्दोऽपि दिनपर इति अष्टमः पक्षोऽस्तु। तथा सति त्रिवृतः संवत्सरा इत्यादिवाक्यानां स्वारस्यं भवति त्रिवृत्पञ्चदशः सप्तदश एकविंश इत्येते शब्दाः स्तोमवाचकाः सन्तः स्तोमयुक्तएकैकस्मिन् अहनि यागरूपे लक्षणया वर्त्तन्ते, सत्रेषु तथाविधप्रयोगबाहुल्यात्, नत्वहः सङ्घे क्वचिदपि त्रिवृदादिशब्दाः प्रयुक्ताः, तैश्च शब्दैः सामानाधिकरण्यात् संवत्सरशब्दः स्वावयवभूतेऽहनि लक्षणया वर्त्तते। त्रिवृतः संवत्सरा इत्युक्ते त्रिवृत्स्तोमकयागयुक्तानि अहानि इत्युक्तं भवति। तस्माद्विश्वसृजां ऋषीणां इदं सत्रं सहस्रदिनं इति राद्धान्तः॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन्।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः॥